

Flurin Camathias : spiritual e poet (* 6 de mars 1871 † 3 de fevrer 1946)

Autor(en): **Gadola, Guglielm**

Objekttyp: **Obituary**

Zeitschrift: **Igl Ischi : organ della Romania (Societat de Students Romontschs)**

Band (Jahr): **32 (1946)**

PDF erstellt am: **29.06.2024**

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

† Flurin Camathias

spiritual e poet

(* 6 de mars 1871 † 3 de fevrer 1946)

Naschius a Lags, amiez la bellezza contrada dils «Lìbers», ei il viscal Gion Flurin, fegl e frar de buns geniturs e fargliuns, carschius si e sesviluppaus en grazia cun Diu ed en sontga concordia cun parents, amitgs e vischins. Sia affonza e giuven-tetgna ein stadas bialas sco las permaveras senza freids e pur-ginas. La poesia naturala de vitg e contrada: lags, uauls ramu-ronts, uals cantonts e pezza glischa, «praus ed èrs entuorn bials vitgs, casas lenn cun cauldas stivas» han fatg catschar cagl en siu niebel cor per tut il bi e bien ch'el ha regalau el de-cuors de sia veta a siu vitg, a sia carezada Baselgia ed agl entir pievel romontsch en fuorma de bellezza poesias, balladas e cantadas.

Cun tutta raschun e profunda capientscha punctuescha sgr. prof. Dr. P. Tuor, igl amitg e vischin dil car defunct, en siu necrolog, comparius en nr. 6 della G. R. (1946), las duas prin-cipalas glischurs dil bien Sur Flurin Camathias: **s a c e r d o t e p o e t !** Pilvermo, il car permiert ei staus oravontut in **b i e n s a c e r d o t**. E quei franc e segir, perquei ch'el era in **v e r p o e t**, e sco poet eis el gronds, perquei ch'el ei staus in bien sacerdot.

Havend legiu cun tutt'attenziun ils bials e profundamein senti necrologs da prof. P. Tuor (G. R.), da Sur canoni Al. Brugger (B. T.) e da Sur Fidel Cadalbert (en «Disentis»), para ei a mi che Sur Flurin Camathias hagi — senza vuler u sfur-zar — mess si' entira bial'olma sacerdotala ella persuna prin-cipala de sia carina cantada «**La flur de Ramosch**». Eis ei buc **el sez** che plaida tras la bucca de s. Flurin, siu venerau s. Patrun?

«Futurs sacerdots, o mussei d'adurar
Il viv e ver Diu, ch'ei en tschiel, sigl'altar,
Mussei l'oraziun premurada!
Mussar la verdad e menar a vertid
Ed arver fontaunas bein pleinas salit —
Giuvnals, o tgei sontga clamada!

Negin dubi, cun quels plaids ha el dessignau sesez, siu operar e ses pli sogns ideals sacerdotals, ch'el ha exercitau entochen la fin de sia veta:

«Jeu vi cultivar il cor niebel human
Entochen la stad pli davosa.»

Ein ses 50 onns de veta sacerdotala buca veramein stai quei ch'el ha cantau en ina semeglia de siu grond s. Patrun?

«Mirei las plontas, ei creschan mintg' onn
E catschan o fluras e feglia.
Sco ellas lein crescher el bien vinavon,
Dieus fa de saver quella veglia.
Stei fermes e fideivels sco larischs e pegns,
Carstgaun empermer gidei en basegns,
Beai ils misericordeivels!
Sco 'l best dil badugn aschi alv e fin,
Schi dirs, pazients sco il schiember alpin,
Sco 'l salisch stei h u m i l i t e i v e l s.»

S a c e r d o t e poet tras a tras, duront in miez tschentaner, valan era per el — pli che per zatgi auter — quei ch'el ha cantau dalla «Flur de Ramosch», della quala el sez ei staus in dils pli vengonz successurs en nos dis:

«Patrun della patria — el bi paradis —
Cheu queschi la paupra cantada —
Fai che nus tschaffeien el cuors de nos dis
Sco ti has tschaffau la clamada:
Afuns la ragisch, si egl ault il tschupi,
Per questa e l'otra veta leusi
Il fretg el sulegl madirescha. —
Pastur, hortulan e schuldau dil salit,
Ti has contonschiu perfecziun e vertid:
Il gest sco la palma flurescha.»

Clamond en agid ses agens vers e remas, hai jeu atgnamein gia descret sia ruasseivla e pietusa veta sacerdotala che ha entschiet 1895 culla Messa nuviala a Lags, ch'ha continuau cun sia pastoraziun a Breil (da 1896—1917) ed ad Andiaast (1917—1934), per finir silla biala spunda sulegliva de Siat (1934—1946).

Sesentend staunchels de murir, ha el pér bandunau las olmas ad el confidadas, per serender a ca-sia — e murir. Leu nua ch'el era naschius e veva passentau ses ventireivels dis de veta terrestre, l'affonza en grazia cun Diu, bials onns de studis e vacanzas, leu nua ch'el veva festivau la Messa nu-

viala lev' el aunc far in paus in pèr dis, per allura far il davos sbargat, sco el conta en ina de sias davosas poesias, compairida el Glogn de 1946:

«Encunter casa cun led pass
Caminel sco tier fiastas mass.
Miu liug nativ, jeu anflel tei;
Eis cars a mi, o pren si mei!»

Nuota tgisà, siu car liug nativ ha priu si el e retegn el en tiara benedida entochen il di della gronda levada! —

Schebein de gronda modestiada — senza dies ault — sco el ei adina staus duront sia liunga veta sacerdotala, han ses superius buca tralashau de distinguer il bien spiritual cun la dignitad de canoni extraresidenzial della catedrala de Cuera. Honor a tgi descha honor! Con bi ed elevont che nossa Baselgia catolica ha aunc adina la pusseivladad d'alzar era ils humiliteivels tier distincziun e dignitad meritada!

Mo ussa tier nies poet Sur Flurin Camathias. Cun raschun scriva prof. P. Tuor: «In grond cudisch fuss de basegns per descriver ed apprezzar siu operar litterar.» En quei mument ch'jeu duess scriver zatgei da quellas varts, trembla mia plema, sesentend jeu veramein nunvengonz d'undrar ses gronds merets per poesia e litteratura romontscha. — Per oz mo zacons modests plaids d'undrientscha ed engraziament, essend che jeu spetgel senza fallir ch' in de ses megliers amitgs ed enconuschiders fetschi quei en ina pli gronda lavur litterar-historica, che dueigi comparer en ina dellas proximas annadas digl Ischi. —

Ei capeta beinduras che l'emprem'ovra d'in poet ei era sia meglia. A mi par'ei che quei seigi er' il cass tier nies poet Flurin Camathias e ses «Retoromans». Quella stupenta cantada dil temps de sogn Glieci ei semadirada en siu cor e siu spért gia ils emprems onns ch' el studegiava la teologia a Cuera, per anflar ed obtener fuorma definitiva quei onn ch' il giuven spiritual ha bandunau il seminari, per allura comparer ellas Annalas de 1900. Siu grond e bi epos ei buca per nuot vengnius paregliaus a sias uras cul «Mireio» da Frederi Mistral. En lungatg classic-romontsch conta igl epos da Rets e Romans en spann e debats politics, culturals e religius, per finir culla victoria dil cristianismus, purtaus en nossa tiara e vivius per exempel a Rets e Romans da s. Glieci e sia cara sora Mierta. Entras la nozza de Gaudenz e Sabina, exempel de ligia pascheivla, anflan la finfinala era Rets e Romans la via tiella «Ligia retoromana». Tgei stupentas figuras: quels signurs Ro-

mans e quels Rets, ils subdits; quels purs e catschadurs, tribuns, officiers e guerriers! Tgei grondius combat spirtal — aunc pli radicals e da rudien che quel dellas armas denter Rets e Marcomans — denter s. Glieci, igl apiestel de Cristus, culla suletta carezia per arma e Severus, sacerdot de Mars e si' entira suite de strias e striuns, de dieus e diaulas! Mo buca meins bials ed elevonts ein triumf e victoria dil bien, dil bi e dil sogn dils Retoromans, l'uniun de futura naziun: l'uniun linguistica, encoronada dalla cardientscha de Cristus:

«Cheu s' aulzan herox, in' immensa roschada,
Repetan il plaid ed engiran l' uniun.
Els cloman: «**Eviva la ligia fundada,
La retoromontscha futura naziun!**»

Tgi less snegar? «Ils Retoromans» ein in epos nazionalromontsch, che vegn a restar! Litterats ed historichers han empruau de paregliar ils Retoromans cun ovras de semigliant tegn e tempra, cun ovras ch' audan alla litteratura mundiala. Ina riscada interpresa. Ils Retoromans ein **aschi romontschs**, carschi ord nies tratsch e nutri talmein da nies spért e nosa cultura (ins patratgi mo vid ils vasts studis preleminars che Sur Fl. Camathias ha fatg per quell' ovra!), che tuttas comparegliaziuns vegnan ad ir pli u meins zoppas

E tuttina par' ei a mi — aschi retics e romontschs ch' ils Retoromans ein — che Sur Flurin Camathias haigi legiu, studegiu e seigi schizun sescalduus per la gronda bial' ovra «**Dreizehnlinden**», da F. W. Weber. Gudegn ed Elmar, Sabina e Cunigunda han veramein ina certa parentella de cor ed olma, condizionada e creada dals medems combats ed ideals cristians! «Il combat dil tribun» (V.) «Elmar im Klostergarten», «Viarva digl eremit» (X.) e «Des Priors Lehrsprüche» tradeschan il medem maguol, schebi che l' ossa ei differenta

Donn e puccau ch' ils Retoromans vegnan legi aschi pauc da nies pievel, sco era dals scolars dellas davosas classas; ha igl autur gie dedicau si' emprema ovra a **tuts** ils Romontschs:

«A Vus dedicheschel jeu questa cantada,
A Vus aunc che essas ils Retoromans;
A Vus che plideis la faviala artada
E veis manteniù vos usits cristians.»

Nov onns pli tard compara ellas Annalas de 1909 «**La flur de Ramosch**», igl epos romantic en dudisch cantadas. En quest siu niev opus de tratgs aschi cars ed elevonts, conta Sur Camathias la veta, il laud e la gloria de s. Flurin, il secund s.

Patrun de nossa diocesa. P. M. Carnot numna quella cantada «la pli biala de tuttas sias ovras». Nuota smarvegl! Scenas liricas, idillicas e descripziuns aschi gartegiadas davart il luvrar, il far e demanar de nos purs e pasturs, de paders e prers san ins ir ad encurir. P. M. Carnot punctuescha repetidamein, che Fl. Camathias hagi entras quella cantada «instruiu ed alzau i gl e n t i r p i e v e l !» Ed jeu less metter vitier: Perfin quels paucs che s'occupeschan dil Romontsch cun amur ed ardur! A lezs mett' el per cor:

«Da **Roma** havein nus lungatg, religiun,
Latina ei nossa schlatteina;
Da Roma l'isonza, civilisaziun,
Romans ei nies saung en la veina.
Latin discurevan ils **Retoromans**,
Mo ferm semidai ein uss plaids ed organs
En nossa faviala vulgara;
Per reconquistar il lungatg primitiv
Ston era Romontschs studegiar intensiv
La viarva materna, la clara.»

Tgei bellezza viadi terrester che finescha en tschiel! Con clara e consequenta la cuorsa pelegrina dil fideivel Flurin! Fideivels a siu tratsch, a siu pievel, al Segner ed a sia missiun, ei siu pelegrinadi terrester in continuau ir els aults, els aults de quest e l' auter mund:

«Ils onns en in mai reteniu moviment
Arrivan e vargan sin tiara:
Naschientscha e mort en nies viver current
Mo cuorta uriala separa.
Carstgaun pelegrin, per il tschiel eis scaffius,
Il mund traversau schi dabot ei svanius
Sin porta de veta futura;
Sedrova, lavura en mintga mument,
Sche lais ti c' encrescher ded ir lu naven,
Bintguna la mort a si' ura.»

Ina ga ha Sur Fl. Camathias scret a mi denter auter: «De mias modestas ovrettas romontschas, tegnel jeu il pli car «La flur de Ramosch». Capeivel! A buc in' outra ha el dau ton de siu esser, de si' olma, sco alla cantada dedicata a siu s. Patrun; quei ch' jeu hai gia punctuau all' entschatta de quest necrolog. —

Jeu seregordel aunc bein che P. B. Berther p. m. ha detg a mi ina gada «sin biblioteca», mussond ils 12 toms della Chrestomazia: «E sche Decurtins havess era scret ed ediu quella massa

cuschuns mo per Sur Fl. Camathias, e Sur R. G. Caminada, fuss ei buca stau breigia piarsa!» — Pér pli tard hai jeu capiu quella sentenza ontras. Ein quels dus gie stai quels che han fatg il meglier diever de quei veritabel arcun de cultura romontscha! Sur R. G. Caminada, nies hodiern Msgr. uestg, entras sias profundas scrutaziuns cultur-historicas e Sur canoni Fl. Camathias entras sia tiarza grond' ovra epica: «**Historias dil Munt s. Gieri.**»

En siu cudisch «Im Lande der Rätoromanen» fa P. M. Carnot attents nus che las historias dil munt s. Gieri haveien nus d' engraziar «al suffel grond», q. v. d. a Dr. Caspar Decurtins, che hagi endridau endinadamein Sur Fl. Camathias de crear ina tal' ovra. Aunc in onn avon sia mort (1915) ha Decurtins stimulau e stuschau entochen ch' ei ha pudiu far. Ils 13 de dec. 1915 scadeina «il suffel grond» per la davosa gada e cun cumplein success: «Ei maunca en la litteratura romontscha la raquntaziun poetica, sco nus anflein quella en tuttas grondas litteraturas. Els han mussau en lur epos, ch' Els han tuttas qualitats per far ina biala raquntaziun poetica e jeu dubiteschel buc, che la raquntaziun poetica d' in diember praulas da Lur vart formass in' ovra, che restass en nossa litteratura e vegness quintada tier las ovras classicas de quella. Nus vesein ord differentas litteraturas, co ina tala raquntaziun sa unir elements epics e lirics sin ina moda aschi ventireivla sco vigurusa»

Tgei legria per Decurtins ded aunc haver giu la caschun de leger las «Historias dil Munt s. Gieri» circa in meins avon che murir, essend che quellas ein vegnidadas surdadas ad el dal meriteivel autur ils 15 de matg 1916 — per lu vegnir edidas l' emprema gada 1919 en Chrestomazia t. XII. — Sin fundament de serius studis davart nos castials medievals, dat Sur Camathias, el medem temps cun detgas e praulas en fuorma poetica, era in stupent maletg della veta e cultura de nies pievel romontsch entuorn la mesadad dil 14 avel tschentaner. Tgei maletg ideal dellas bunas relaziuns socialas denter «Segneria», puraglia, mistergners e survitut! Il casti dil Munt s. Gieri daventa quella sera leu buca mo il rendez-vous dils pli tipics representants de nies pievel, mobein era il medem temps ina veritabla radunonza de tut las tradiziuns popularas e culturalas dil pievel romontsch ensumma:

« Per vossa grond' honor
Resunan oz en sala ils himnis populars
De viarva sursilvana en tuns recents e clars.
Sco nossas auas contan en las profundas vals
E sils viadis portan salids si tiels castials,

Aschia regurdientschas e bials pertratgaments
Flessegian en la viarva de nobels sentiments.
Faviala populara, ti spieghe bi e clar,
Als auditurs presenta quei ch' ei ad els pli car.»

Ed ussa suondan en bellezza lungatg, clar e marcant, ed en differentes ritmus ruasseivel-culonts che scarpetschan mo de rar ina gada, ina partida dellas pli bialas detgas e praulas, vestgidas el habit poetic de fiasta e parada. Quei che maunca forsa tscheu e leu il slontsch ed il sentiment che viva e pulsescha en nossa veglia tradiziun e che havess senza dubi dau a quell' ovra bia pli ferm ligiom e tensiun e per consequenza era character e tempru **d' in** cul! Mo la finfinala ha Sur Flurin Camathias nuota vuliu esser Homer...

De buca pintga valur cultur-historica ein oravon tut las poesias instructiv-descriptivas che relatan a nus il far e demanar de tipics mistregns e professiuns gia daditg enneu autramein practica e per part emblidai, sco per exempel: ils divers mistregns e professiuns els castials, «Il casti e siu pievel», «Co ina tuaglia vegn scaffida», «Inschigns de pescadurs» e «Co Jon va cul muvel egl ault». —

Igl ei stau in dign act d' engraziament, co P. M. Carnot ha giu quitau anno 1918 che la Fundaziun Schiller distingui il meriteivel e nunstunclenteivel autur dellas «Historias dil Munt s. Gieri» cun in premi de 1000 fr.. Mo aunc pli nobla ed ideala ei la mentalitad dil bien Sur Flurin Camathias stada, de surdar immediat quels 1000 fr. alla Romania, sina quei che l' ediziun dil «Tschespet» sappi vegnir realisada! E sche Sur canoni Dr. G. Cahannes sa ual uonn festivar sia 25 avla annada dil Tschespet, sche dueigi il pievel romontsch era buc emblidar ch' el ha d' engraziar quella stupenta ediziun populara per part a Sur Fl. Camathias.....

Donn e puccau che nies pievel ha buca priu la breigia de seprofundar empauet en quellas treis grondas cantadas epicas che reveleschan la finfinala tuttina si' atgna olma, sia cultura e si' historia! Sco prof. P. Tuor menzionescha, deriva quei franc da cheu «ch' ellas ein screttas en fuorma per part empau ded aulta ed abstracta e serefereschan a schabetgs e caussas che schain ordeifer la via de mintga di....»

Auters fan schizun valer, Sur Fl. Camathias hagi designau sias persunas memia ideal, hagi fatg ellas «memia bunas»... Quei ei denton negina fleivlezia, anzi! Oscar Walzel, in dils pli impurtonts estetichers e litterar-historichers ded ozildi vegn tiel resultat: «Oz stuein nus far fin culla pratica de tschentar

il bi carstgaun per center e cuntegn d' ovras litteraras; oz stuein nus tschentar **il bien carstgaun** en gliez liug.» Ha Sur Fl. Camathias buca fatg quei duront 50 onns de veta litterara?

Sur Camathias ha era scret **treis teaters**, ch' ein da sias uras vegni dai stediamein e che san aunc oz vegnir recumandai allas bunas tribunas della tiara: «**Walter de Belmont**», toc historic grischun che representa il decidiu combat dil pur lumnezian per siu signur e patrun de Belmont encunter il garmadi usurpader Albrecht de Werdenberg. — «**Las statutas novas**» caracteriseschan cun bun' udida e fin egl las hopras de certs magnats de vischnaunca. Sal e peiver ein mischedai cheu bein e scoiauda.

Il festival «**La ligia grischia**» fatga e representada per il tschunavel centenari della «Ligia sura» (Trun 1924) cuntegn senza dubi sias bellezias, cunzun las grondas scenas popularas, mo era enqual fleivlezia ch' ein dil reminent enzatgei caracteristic de ton sco tuts ils aschinumnai «Tocs festivals», seigien ei lu romontschs ni tudestgs. Era «Armas e larmas», da P. M. Carnot, han da sias uras (1899) buca cuntentau ontras...

Il festival de Sur Camathias che glorifichescha l' historia de nossa Ligia Grischia ei, fitada culla stupenta composiziun musicala de nies artist sursilvan, sgr. prof. Duri Sialm, tuttina in' ovra de vaglia! Mussament persunter ei il factum che bein enqual canzun ordlunder vegn aunc oz cantada da nies pievel romontsch, e quei ual aschi stedi sco certs texts e melodias de Barblan ord il festival della Tgalavaina.

Mo quei ei aunc ditg buca tut! Sur Flurin Camathias ha publicau el decuors de 50 onns diember **poesias liricas** en quasi tut ils organs romontschs, egl. Ischi, Annalas, Calender Romontsch, Gassetta Romontscha e Glogn. E denter quellas ina pulita partida che nus astgein quintar denter las bialas de nossa litteratura ensumma. Buca per nuot ein nos valents componists romontschs, **oravon tut Hans Erni**, mo era prof. Sialm ed auters plirs vegni animai ed impulsai de dar lieunga musicala als bellezza plaids classics-poetics de circa 100 poesias e canzuns de Sur Flurin Camathias. Sche las stupentas canzuns de Hs. Erni ein aunc oz las pli tschercadas e pli stedi cantadas — cunzun sur Glion — sche deriva quei senza fallir dals bials e zun adattai texts de Sur Fl. Camathias, che han cumpatg giu la sufficiente forza poetica d' inspirar ed influenzar Hans Erni, nies pli meriteivel componist romontsch (ins sfegli ina gada tut las siat «Surselvas»!). —

Avon che terminar mia zun munglusa undrientscha dell' ovra de Sur Fl. Camathias, less jeu aunc far attents sin ina par-

tida propi bein gartegiadas translaziuns romontschas de canzuns e poesias ord plirs lungatgs europeics, veritablas «vuschs dils pievels», comparidas ellas empremas annadas digl Ischi, translaziuns classicas, che tillan giu nuot digl original: canzuns provanzalas, spagnolas, portughesas, catalanas, russas, polonesas, bulgaras, rutenas, tschehas e tudestgas! —

Jeu sustegnel cun plascher la stimulaziun de prof. Tuor: «Ei fuss de giavischar ch' in futur volum dil Tschespet purtass ina collecziun dellas poesias liricas de Sur Camathias, ton dellas originalas sco dellas translaziuns.» —

Il car defunct ha era scret in bionton prosa, translaziuns e causetas originalas. Mo remarcabel! Tgei gronda differenza regia denter sia poesia classica e sia prosa plitost schetga e malsegideivla! El ha translatau pliras novellas de P. M. Carnot pil «Pelegrin» e pigl «Ischi» ed era sez fatg ina novella originala, comparida egl Ischi festiv de 1924. Cull' ediziun d' enzacontas novellas dil pader gesuit Spielmann de Zug, sut il tetel: «**Burasclas e bialaura**» ha el fatg schliatas experientschas e giu de purtar in dètg deficit. Da lezzas uras ha el manegiau ina gada da bien humor: Ch' il poet romontsch seigi **tut en ina persuna:** autor, editur, cumprader e schizun sulet lectur de si' ovra!

La Romania ha d' engraziar bia a Sur Fl. Camathias, fetg bia! Per ina eis el staus in dils confundaturs de quella, ensemblamein cun ina partida de nos pli meriteivels Sursilvans: Dr. C. Decurtins, prof. Dr. P. Tuor, Dr. Gion Cahannes, P. M. Carnot, Sur Gion Cadieli, Sur R. G. Caminada, Sur Pl. Sig. Deplazes, Sur Al. Brugger ed auters plirs, tut umens de vasta savida, de gronda premura ed ideal pil romontsch e sia cultura e siu pievel. — Sur Flurin Camathias muncava mai allas radunonzas generalas della Romania, e pils redacturs digl Ischi eis el adina staus in dils pli fideivels collaboraturs en buns e menders dis. Ad el havein nus d' engraziar «la canzun della Romania» che resuna aunc oz cun slontsch e detscharta curascha atras las roschas studenticas:

«Romontsch, romontsch ei nies lungatg
Eviva nossa viarva,
Schi ditg sco sin ils cuolms il matg
Verdegia nova jarva.»

D' engraziar ad el ha buca meins **gl' entir pievel romontsch**, oravontut ils **chors romontschs** e lur dirigents ellas stretgas che han mai dumandau Sur Flurin Camathias per in survetsch senza vegnir exaudi. Era als **redacturs** de tgei organs ch' ei era, ha el mai tschuncanau in giavisch en sia gronda buontad. — Aunc in

meins avon sia mort ha igl autur de questas lingias giu suppli-
cau il car defunct per ina poesia sil 70 avel de nies Msgr. Uestg
Christianus Caminada. Gia l' outra sera tarmetta Sur Fl. Cama-
thias a mi **sia pli davosa poesia ch' el ha fatg**, accumpignada
culs plaids aschi modests, sco mo in Sur Camathias sa scriver:
«Cheu tarmettel pia zacontas lingias per la numera de fiasta
episcopala ella Romontscha. Mo sche Els obtegnan d' outras
varts enzatgei meglier, laschien naven mia contribuziunetta.»
Remarcabel! Sia davosa poesia ch' el ha fatg, ha el scret cun
franc e ferm maun sil dies d' ina annunzia de mort! Questa pli
davosa reliquia de sia musa vegnel jeu a tener en salv sc' in
scazi custeivel

Nies bien Sur Fl. Camathias ei ius vi ella perpetnadad, nua
ch' el vegn franc e segir ad haver entupau ses amitgs romontschs
de pli baul. Mo nus che restein aunc in' uriala anavos, astgein
dir cun tutta segirezia: Era morts vegn Sur Fl. Camathias a vi-
ver ell' engrazieivla memoria de siu pievel romontsch. Perquei
crei jeu d' astgar cumprender el sco tierz tiels «dus gronds Gri-
schuns che han priu comiau (1916), Caspar Decurtins, avat Be-
nedetg Prevost,» als quals el ha dedicau enzacons vers de ren-
conuschientscha ed undrientscha — che valan oz franc era
per el:

«O pievel, pievel car Grischun,
Salv' als defuncts ti' affecziun,
Lur plaids pussents bein buca pli
Pon dar la direcziun a ti,
Mo lur exempel muossa clar,
Co l' ierta veglia conservar.
Els han la patria carezau
Pil pievel lur talents duvrau:
Tals generals, o Diu, leventa,
Spel guvernagl dil pievel tschenta!»

R. I. P.

Dr. Guglielm Gadola
